

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼Đ¼

**HAVA ARACI BAKIM PROGRAMI PERİYOTLARININ
BELİRLENMESİ VE KISA SÜRELİ UZATILMASI TALİMATI
(SHT-BPU)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Talimatın amacı, Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A) ve Genel Havacılık Yönetmeliği (SHY-6B) kapsamında ruhsatlandırılmış İşletmelerin, onaylı bakım programlarında tanımlanan bakım periyotlarının belirlenmesi ve kısa süreli uzatılmasının hangi şartlar altında ve kimin sorumluluğunda gerçekleştirilebileceği konusunda usul ve esasları belirlemektir.

(2) Ayrıca Genel Havacılık Yönetmeliği SHY-6B (sadece B1) ve SHY-6C Yönetmeliği kapsamında bulunan hava araçlarında pistonlu motor ve pervane yenileme sürelerinin uzatılması konusunda usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A) ve Genel Havacılık Yönetmeliği (SHY-6B) kapsamında yetkilendirilmiş işleticileri ve hava aracı sahiplerini, SHY-6C Yönetmeliği kapsamında bulunan hava araçları sahiplerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Talimat, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'na, 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4 numaralı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne ve 05/11/2022 tarihli ve 32004 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren SHY-CA Yönetmeliği'nin 8 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Talimatta yer alan;

a) AD: İlgili hava aracı/komponenti için tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ÷lke otoritesi veya uçağın işleticisinin/sahibinin bağlı bulunduğu sivil havacılık otoritesi tarafından yayımlanmış olan uçuş elverişlilik talimatlarını,

b) ALI: Uçuş Elverişlilik Sınırlamalarını,

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- c) AWL: Uçuşa Elverişlilik Sınırlamalarını,
- ç) CMR: Sertifikasyon Bakım Gereksinimlerini,
- d) ETOPS: Çift Motorlu Uçaklarda Uzatılmış Menzil Operasyonlarını,
- e) ETSO: Avrupa Teknik Standart Usul Yetkilendirmesini,
- f) FAL: Yakıt Uçuşa Elverişlilik Sınırlamalarını,
- g) Hava Aracı: Havalanabilen ve havada seyredebilme kabiliyetine sahip her türlü aracı,
- ğ) Hava Aracı Sahibi: Hava aracının tescil sertifikası üzerinde belirtilen sahibini,
- h) İşletici: Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A) ve Genel Havacılık i) Yönetmeliği (SHY-6B) kapsamında ruhsat almış gerçek ve tüzel kişileri,
- ı) MEL: İşletici tarafından yayınlanan ve Genel Müdürlük tarafından onaylanarak yürürlüğe giren asgari teçhizat listesini;
- i) MPD: Bakım Planlama Dokümanını,
- j) MRB: Bakım İnceleme Kurulunu,
- k) MSG: Bakım Yönlendirme Grubunu,
- l) SB: Hava aracı imalatçısı tarafından yayınlanmış teknik bültenleri,
- m) SHGM: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- n) SHT-21: Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyonu Talimatını,
- o) SHT-CAM: Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Talimatını,
- ö) SHT-OLAY: Sivil Havacılık Emniyet Olaylarının Raporlanmasına Dair Talimat
- p) SHY-6A:16/11/2013 tarih ve 28823 sayılı Resmî Gazete yayınlanan Ticari Hava Taşıma İşletmelerini,
- r) SHY-6B:16/05/2013 tarih ve 28647 sayılı Resmî Gazete yayınlanan Genel Havacılık Yönetmeliğini,
- s) SHY-6C: 24/04/2020 tarihli ve 31108 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan ticari faaliyetlerde kullanılmayan Genel Havacılık Yönetmeliğini,
- ş) SHY-CA: Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetmeliğini,
- t) SYK: Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Kuruluşunu, ifade eder.

(2) Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar için, Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar ve kısaltmalar için 2920 sayılı Kanun, 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, SHY-CA Yönetmeliği, SHT-CAM Talimatı ve ülkemizin üyesi bulunduğu ICAO ve EASA tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar ve kısaltmalar ile Genel Müdürlük tarafından yayımlanan diğer sivil havacılık mevzuatlarında belirtilen tanımlar ve kısaltmalar esas alınır.

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼đ¼

İKİNCİBÖLÜM
Uygulama Esasları

Bakım Programı

MADDE 5- (1) Bakım programı;

- a) Tip sertifikası, limitli tip sertifikası, ilave tip sertifikası, büyük tamir tasarım onayı ve ETSO yetkisi sahiplerinin veya onaylı tasarım kuruluşlarının yayımladığı ve SHT-21 talimatında belirtilen uçuşa elverişlilik ile ilgili talimatlara uygun olarak hazırlanır.
- b) Operasyonların tip ve özelliklerine ilişkin her bir özel bakım işlemini de kapsayacak ve uygulanacak tüm bakım detaylarını içerecek şekilde, 09/02/2023 tarihli SHT-CAM Talimatına uygun hazırlanır.

Bakım Programı Periyotları

MADDE 6- (1) SHY-6A veya SHY-6B Yönetmeliği kapsamında yetkilendirilmiş işletmeler veya hava aracı sahipleri tarafından, bu Talimatın 4'üncü maddesinde yer alan gerekliliklere göre hazırlanan bakım programında belirlenen bakım aralıkları, zaman sınırlamalarını oluşturur. İşletmeler veya hava aracı sahipleri, bu Talimatta belirtilen hususlara uygun olduğu durumlarda, söz konusu zaman sınırlamalarının geçici olarak dışına çıkabilirler. Bakım periyotları uçuş saati (FH), iniş sayısı (FC), Takvim zamanı ve bunların kombinasyonları şeklinde ifade edilir.

Bakım Programı Periyotlarında Yapılabilecek Değişiklikler

MADDE 7- (1) Büyük hava araçları için, bakım programının MSG mantığına veya durum izlemeye dayalı olduğu hallerde, hava aracı bakım programı bir güvenilirlik programı içerir. Bu kapsamda bakım programı periyotları, işletmenin güvenilirlik programına göre bakım programının etkinliğini izlemesi ve bakım periyodunun değiştirilebilmesi için yeterli veri elde edilmesi sonucunda, SHGM tarafından verilecek onaya müteakip değiştirilebilir.

Bakım Programı Periyotlarının Kısa Süreli Uzatılması

MADDE 8- (1) Ayrıca bakım programı periyotlarında bu Talimatın 9'uncu maddesinde limitlenen kısa süreli uzatma; tip sertifikası sahibi tarafından önerilen limitler içerisinde olması ve aşağıda belirtilen şartların sağlanması halinde, SYK Kalite Müdürü ve Sürekli Uçuşa Elverişlilik Müdürü veya hava aracı sahibi onayı ile yapılabilir. Bu durumda SHGM onayı alınmasına gerek bulunmamaktadır. Yapılan uzatma onayı 72 saat içerisinde gerekçesi ile birlikte Ek' teki form kullanılarak ued.bildirim@shgm.gov.tr adresine bildirilir.

a) İşletmelerin, hava aracı bakım periyodu uzatması için;

1) Değerlendirme tarihi itibarıyla işletmenin son 1 yıllık SAFA denetim bulgu oranının 0,8'in altında olması,

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- 2) İlgili hava aracı tipi için UED-2022/1 sayılı “Hava Aracı Güvenilirlik Programları ve Raporları” Genelgesinde belirtilen esaslara uygun olarak hesaplanmış olan son 3 ay içerisinde teknik dispeç güvenilirliği ortalamasının %95’in üzerinde olması,
 - 3) İlgili hava aracı için son 3 ay içerisinde herhangi bir kaza veya SHT-OLAY Talimatı Ek-1 2’nci ve 3’üncü Madde’ de belirtilen konularda ciddi olay veya olayın yaşanmamış olması gerekmektedir.
- b) Hava aracı sahiplerinin, hava aracı bakım periyodu uzatması için;
- 1) İlgili hava aracının son 6 ay içerisinde herhangi bir kaza veya SHT-OLAY Talimatı Ek-1 2’nci ve 3’üncü Maddede belirtilen konularda, ciddi olay veya olayı yaşamamış olması gerekmektedir.
 - (2) Bakım periyodu uzatma talebi için söz konusu uzatma ihtiyacının olağandışı gelişmeler sonucu oluştuğu ispatlanmalıdır. Yapılacak bu uzatma bir bakım planlama aracı olarak anlaşılmalıdır.
 - (3) Kısa süreli bakım uzatması kullanarak bakım gerçekleştirilen hava aracının bir sonraki bakım takvimi, uzatma periyodu eklenerek hesaplanmamalı ve bakım uzatma yapılmadan önceki programa göre uygulanmalıdır.

Periyodik Bakım Sürelerinin Uzatma Limitleri

MADDE 9- (1) Onaylı bakım programındaki bakım periyotlarının, kısa süreli uzatma kararı değerlendirilirken her durumda tip sertifikası sahibi kuruluşun belirttiği limitler içerisinde kalmak şartıyla aşağıdaki limitler dâhilinde uygun görülmelidir.

- a) Uçuş saatleri ile kontrol edilen bakım gereklilikleri için:
 - 1) 5000 uçuş saati veya daha az bakım periyotları için %10’a kadar,
 - 2) 5000 uçuş saatinden fazla bakım periyotları için 500 uçuş saatine kadar uzatma verilebilir.
 - b) Takvim Zamanı ile kontrol edilen bakım gereklilikleri için:
 - 1) 1 yıl veya daha az bakım periyotları için %10’a kadar veya
 - 2) 1 yıldan fazla fakat 3 yılı aşmayan bakım periyotları için 2 aya kadar
 - 3) 3 yıldan fazla bakım periyotları için 3 aya kadar uzatma verilebilir.
 - c) İniş sayıları ile (FC) kontrol edilen bakım gereklilikleri için:
 - 1) 500 FC veya daha az bakım periyotları için %5’e veya 25 FC kadar (hangisi daha az ise),
 - 2) 500 FC’ dan fazla bakım periyotları için %5’e veya 250 FC (hangisi daha az ise) kadar uzatma verilebilir.
 - ç) Birden fazla limitle kontrol edilen bakım gereklilikleri için, daha kısıtlayıcı olan limit uygulanacaktır.
- (2) Genel Havacılık Yönetmeliği SHY-6B (sadece B1) ve SHY-6C Yönetmeliği kapsamında bulunan hava araçlarında pistonlu motor ve pervane yenileme süreleri aşağıdaki şartları taşıdığı durumlarda Genel Müdürlükçe 2023 yılı sonuna kadar birer yıllık sürelerle uzatılabilir.

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

- a) Hava aracının AD 2012-19-01 numaralı uçuşa elverişlilik direktifinin kapsamına girmemesi,
- b) Ek-1'de yer alan kontrollerin, hava aracı/komponent/motor/pervane üreticileri tarafından yayımlanan bakım el kitaplarında (AMM, CMM, vb.) belirtilen prosedürlere ve limitlere uygun şekilde yapılmasını sağlayacak bir mühendislik emrinin (EO, vb.) hazırlanması ve parça numarası gözetmeksizin söz konusu pistonlu motor ve pervane bakım yetkisine sahip ya da Genel Müdürlükçe uygun değerlendirilen bir onaylı bakım kuruluşu tarafından yerine getirilmesi,
- c) Bu madde kapsamında süre uzatımı yapılmış olan hava araçları için SHY-6B (sadece B1) ve SHY-6C kapsamı dışında kullanılmaması için uçuşa elverişlilik sertifikasına tahdit konulur.
- d) Bu kapsamda başvurular yılda bir defayla sınırlandırılır ve hava araçlarının motor ve/veya pervaneleri, çalışma saati olarak yenileme periyodunu doldurduğu zaman yenileme işleminin gerçekleştirilmesi gerekmekte olup, herhangi bir uzatma işlemi yapılamayacaktır.

Kapsam Dışı Bakım İşlemleri

MADDE 10- (1) Bu Talimat kapsamında aşağıdaki hususlar için bakım periyotlarında kısa süreli uzatma yapılamaz.

- a) Ömürlü parçalar,
- b) Uçuşa elverişliliği kısıtlayıcı işlemler (ALI, FAL, AWL, CDCCL, vb.),
- c) Uçuşa elverişlilik direktiflerinde (AD) belirtilen süreler, tip sertifikası sahibi veya otoritesi veya SHGM tarafından mecburi olarak sınıflandırılan bakım programı içerikleri,
- ç) MRB tarafından aksi belirtilmediği sürece sertifikasyon bakımı gereklilikleri (CMR), MEL' de belirtilen bakım gereklilikleri,
- d) Örneklem (sampling) programına dâhil olan bakım gereklilikleri,
- e) ETOPS gereği yapılan bakım işlemleri,
- f) Özel yapısal kontrol programları gereği olan veya ayrı olması halinde korozyon önleme ve kontrol programları gereği olan bakım gereklilikleri.

(2) Yukarıda belirtilen hususlarda SHGM, tip sertifikası sahibi kuruluş ve/veya tip sertifikasını yayımlayan otoriteden alınan görüşleri de dikkate alarak bu görüşlerde belirtilen sınırları geçmemek üzere bakım periyotlarını uzatmaya izin verebilir.

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼Đ¼

¼Ç¼NC¼B¼L¼M
Son H¼k¼mler

Y¼r¼rl¼kten kaldırılan mevzuatlar

MADDE 11- (1) Bu talimat 23.08.2016 tarihli Hava Aracı Bakım Programı Periyotlarının Belirlenmesi ve Kısa S¼reli Uzatılması Talimatını ve 08.11.2021 tarihli UED-2018/2 Pistonlu Motor ve Pervane Yenileme S¼releri Genelgesini y¼r¼rl¼kten kaldırılır.

Y¼r¼rl¼k

MADDE 12- (1) Bu Talimat, yayımlandığı tarihte y¼r¼rl¼Đ¼ girer.

Y¼r¼tme

MADDE 13- (1) Bu Talimat h¼k¼mlerini Sivil Havacılık Genel M¼d¼r¼ y¼r¼t¼r.

